

Prípadová štúdia ASP a PSZ 2023

Martina Čierna, nar. 11.8.1981, Ján Čierny, nar. 15.2.1982, zomrel 2.3.2023, povinnú školskú dochádzku skončil 31.08.1998. Manželia Ján Čierny a Martina Čierna uzavreli manželstvo 1.10.2001.

V tomto manželstve sa im narodili dve deti, ktoré spolu vychovávali: Lucia, nar. 1.7.2002 a Ivan, nar. 01.08.2003.

Martina pracovala ako právnička na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky od 1. januára 2021 s dohodnutou mesačnou mzdou 1 500 eur. Predtým pracovala v pracovnom pomere v zamestnaní u zamestnávateľa BMAV Legal od 1. januára 2019 do 31. decembra 2020 s dohodnutou mesačnou mzdou 2 000 eur.

Zamestnávateľ ju vyslal 2. marca 2023 na pracovnú cestu do Nitry za účelom zastupovania na súdnom pojednávaní. Zamestnávateľ súhlasil s tým, že namiesto vlaku použije svoje vlastné auto. Manžel Ján je v tom čase nezamestnaný, preto sa manželia rozhodnú, že pôjdu do Nitry spolu a počas súdneho pojednávania si Ján vybaví nejaké veci.

Manželia mali však na ceste do Nitry vážnu autonehodu, pri ktorej Ján zomrel a Martina má závažné zdravotné problémy. Dopravnú nehodu spôsobil Štefan Vinný, ktorý nedal prednosť v jazde, čo bolo právoplatne rozhodnuté v priestupkovom konaní rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, Okresného dopravného inšpektorátu v Nitre č. ORP -34/DI -NR -SK -2021 zo dňa 15.03.2023.

Martina požiadala o všetky dávky zo systému úrazového poistenia, na ktoré má nárok.

Martina požiadala o vdovský dôchodok a požiadala aj o sirotské dôchodky pre svoje deti.

Martina bola uznaná za dočasne práceneschopnú od 2. marca 2023. Dňa 1.8.2023 sa zistilo prostredníctvom kontroly Sociálnej poisťovne porušenie liečebného režimu zo strany Martiny.

Po roku dočasnej práceneschopnosti sa jej zdravotný stav stabilizoval, avšak pretrvávali veľké pohybové ťažkosti. Ošetrojúci lekár jej odporučil požiadať o invalidný dôchodok od 1.3.2023, aj vzhľadom nato, že podporné obdobie výplaty nemocenského jej skončilo dňa 28.02.2023. K tomtuto dňu (28.02.2023) skončila pracovný pomer.

Od 1. marca 2023 sa evidovala ako uchádzač na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave a požiadala o dávku v nezamestnanosti.

Posudkový lekár Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava jej určil mieru poklesu podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení Kapitoly XV Choroby podporného a pohybového aparátu, Oddiel F - Stavby po úrazoch položka 4. b) stredne ťažké poruchy statiky a dynamiky chrbtice a dolných končatín a určil mieru poklesu na 40 %. (podľa tabuľky 30 % - 40 %). Zároveň ako vedľajšie zdravotné postihnutie určil Kapitola VIII Choroby dýchacej sústavy Oddiel B- Choroby dolných ciest dýchacích ťahkú perzistujúcu astmu s mierou poklesu 10 %. (podľa tabuľky 20 % - 30 %). Posudkový lekár určil spolu výslednú mieru poklesu 50 %, s dátumom vzniku invalidity od 01.03.2023. Sociálna poisťovňa priznala invalidný dôchodok od 1.3.2023.

Pri kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 2.9.2023 posudkový lekár prehodnotil jej mieru poklesu na 40 %: rozhodujúce zdravotné postihnutie určil na 30 % a vedľajšie zdravotné postihnutie na 10 %. Následne Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutie o odňatí invalidného dôchodku od 20.09.2023. Martina nesúhlasí s týmto rozhodnutím a chce využiť všetky prípustné opravné prostriedky.

Martina požiadala aj o úrazovú rentu, a to od 1. marca 2023. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava jej určil pokles pracovnej schopnosti na 30 %.

Na základe lekárskeho posudku mala určenú výšku náhrady za bolesť na základe položky 103c *Pomliaždenie ťažšieho stupňa krajiny bedrovej chrbtice* za 20 bodov a položky 160a *Pomliaždenie ťažšieho stupňa bedrového kĺbu* za 15 bodov a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky 304a *Pourazové obmedzenie hybnosti chrbtice o 200 % ľahké* za 150 bodov.

Lucia Čierna, nar. 01.07.2002 (dcéra), skončila dňa 31.5.2020 štúdium na strednej škole úspešným vykonaním maturitnej skúšky. Od 3.9.2020 sa stala študentkou VŠ (medicína). Štúdium bolo pre ňu náročné a Lucii sa nedarilo ho zvládať. K 15. februáru 2023 bola vylúčená zo štúdia pre nesplnenie požiadaviek, ktoré vyplývajú zo študijného programu a zo študijného poriadku vysokej školy. Lucia neoznámila skončenie štúdia Sociálnej poisťovni, preto Sociálna poisťovňa vyplácala naďalej pozostalým rodinným príslušníkom sirotsky dôchodok a vdovský dôchodok.

Lucia bola od 16. februára 2022 do 28. februára 2022 nezamestnaná, avšak neevidovala sa na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Od 1. marca 2022 sa zamestnala v pracovnom pomere ako predavačka v obchode s dohodnutou mesačnou mzdou 1 000 eur. V tomto období otehotnela, ošetrojúci lekár jej určil očakávaný deň pôrodu na 15. december 2022. Dieťa (malý Adamko) sa narodil v skutočnosti až 26. decembra 2022. Od 1. septembra 2022 Lucia začala študovať na VŠ právo. Lucia si chce uplatniť všetky dávky zo systému sociálneho poistenia a aj zo systému štátnej sociálnej podpory, na ktoré má nárok.

Ivan Čierny, nar. 01.08.2003 (syn), skončil dňa 31.5.2022 štúdium na strednej škole úspešným vykonaním maturitnej skúšky. Následne začal od 1. augusta 2022 podnikáť ako SZČO. Podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2022, podaného do 31. marca 2023, dosiahol príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti fyzickej osoby v sume 15 400 eur. Čiastkový základ dane (ČZD) (riadok 47 Daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2022) je v sume 7 000 eur. Zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie a poistné na povinné sociálne poistenie SZČO v roku 2022 je v sume 396,55 eur (predstavuje minimálne preddavky na zdravotné poistenie). Ivan sa rozhodol neplatiť od začiatku roka 2023 poistné na sociálne poistenie a ani na zdravotné poistenie a teda k 30. septembru 2023 žiadne poistné zatiaľ nezaplatil. Dňa 1.10.2023 sa stal práceneschopný a požiadal Sociálnu poisťovňu o nemocenské.

Sociálna poisťovňa má v súvislosti s výplatom dávok v dôsledku dopravnej nehody zvýšené výdavky, ktoré sú hradené z jednotlivých základných fondov sociálneho poistenia. Sociálna poisťovňa si uplatní všetky nároky vyplývajúce z neprávom poskytnutých dávok a všetky nároky na náhradu škody.

Ďalšie potrebné informácie

Prehľad o zamestnaní, poistení, inej činnosti zomretého poistenca (Ján Čierny) od ukončenia povinnej školskej dochádzky až do dňa smrti:

Stredná škola: 1.9.1998 – 31.8.2000

Vysoká škola: 1.9.2000 – 30.6.2005

Civilná služba: 1.10.2005 – 31.12.2005

01.01.2006 – 30.06.2006 – evidovaný ako uchádzač o zamestnanie

01.07.2006 – 30.6.2016 zamestnanec pracovný pomer - mzda vždy v sume priemernej mzdy v danom kalendárnom roku

01.07.2016 – 30.06.2017 zamestnanec dohoda o pracovnej činnosti – odmena v sume 500 eur mesačne

01.07.2017 - 30.06.2018 – SZČO (nie je povinne dôchodkovo poistený)

od 01.07.2018 - 30.06.2019 - povinne dôchodkovo poistený SZČO, dlžné poistné za obdobie 5/2019,6/2019

od 01.07.2019 - 30.06.2020 - povinne dôchodkovo poistený SZČO, dlžné poistné za obdobie 7/2019, 8/2019

Ako povinne dôchodkovo poistená SZČO mal platiť poistné mesačne vždy z vymeriavacieho základu zodpovedajúcemu minimálnemu vymeriavaciemu základu.

01.07.2020 – 2.3.2023 - evidovaný ako uchádzač o zamestnanie

Prehľad o zamestnaní, poistení, inej činnosti poistenca Martina Čierna od ukončenia povinnej školskej dochádzky:

Stredná škola: 1.9.1998 - 31.8.2000

Vysoká škola: 1.9.2000 - 30.6.2005

01.07.2005 – 31.12.2018 - pracovný pomer u zamestnávateľa M1, zárobok vždy v sume priemernej mzdy v danom kalendárnom roku

01.01.2019 - 31.12.2020 - pracovný pomer u zamestnávateľa BMAV Legal, mzda 2000 eur / mesačne

01.01.2021 – 28.02.2023 - pracovný pomer u zamestnávateľa Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky mzda 1 500 eur / mesačne

Posúďte nároky na jednotlivé dávky členov tejto rodiny, vypočítajte sumy týchto dávok. Posúďte všetky prípadné nároky Sociálnej poisťovne a postup Sociálnej poisťovne pri uplatnení týchto nárokov.